

PODNEBNO NEVTRALNE
ALPE

Letno poročilo CIPRE International za leto 2011

CIPRA

V BOLZANU VEDO, KAJ JE DOBRO ZA PODNEBJE STR 04

INTERVIEW S PROF. CHRISOM WALZERJEM STR 12

V STIKU Z OKOLJU PRIJAZNO GRADNJO STR 10

V Bolzanu vedo, kaj je dobro za podnebje

Alpstar _____ str 04

Mladi z zavestjo o podnebnih spremembah in željo po delovanju

Povezanost v Alpah _____ str 08

V stiku z okolju prijazno gradnjo

climalp _____ str 10

„Gremo naprej!“

Društvo Alpsko mesto leta _____ str 11

„CIPRA v vlogi stičišča in gonilne sile“

Ekološka omrežja _____ str 12

Približati se ljudem tam, kjer živijo

Komunikacijski kanali CIPRE _____ str 15

Nacionalna predstavništva CIPRE in njihovi člani _____ str 16

Seznam sodelavcev in upravnega

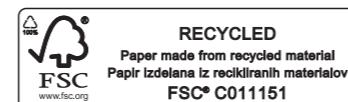
odbora CIPRE International _____ str 18

Finančno poročilo in zahvala _____ str 19

KOLOFON: Uredništvo: Andreas Götz, Barbara Wülser (odgovorna) – Postavitev strani: Patrick Reinhardt – Avtorji: Tilman Wörtz, Mathias Becker, Zeitempiegel; Madeleine Rohrer, Barbara Wülser, CIPRA International – Prevodi: Nataša Leskovič-Uršič, Violaine Simon, Reinhold Ferrari, Stephen Grynwasser – Lektorat: Caroline Begle (de), Claire Simon (fr), Francesco Pastorelli (it), Nina Pirc (sl), Pat Moody (en) – Tisk: Gutenberg AG, Schaan/FL – Skupna naklada: 2.200 izvodov.

Vse navedbe morajo biti potrjene na skupščini delegatov 2012. Ponatis z navedbo vira.

Letno poročilo lahko brezplačno naročite na naslovu: CIPRA International, Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan Tel. +423 237 53 53 Fax +423 237 53 54 international@cipra.org www.cipra.org

Naslovnica: Heinz Heiss / Zeitempiegel. Fotografija uvodnik: Rainer Kwiotek / Zeitempiegel

SCHAAN / FL, APRIL 2012

DRAGE BRALKE, DRAGI BRALCI,

_ V podnebno nevtralnih Alpah se bodo regije v prihodnje samooskrbovale z obnovljivimi viri energije. S tako vizijo želi CIPRA navdušiti za varstvo podnebja čim širšo javnost – učinkoviti ukrepi, ki bi preprečili podnebno katastrofo, so namreč še vedno uresničljivi. K temu lahko pomembno pripomore odločnost, da Alpe postanejo vzorčna regija na področju energije in varstva podnebja.

V globaliziranem svetu, ki potrebuje globalne rešitve, je podnebna nevtralnost v Alpah cilj, ki ga ni mogoče kar tako doseči. Alpe lahko k zmanjšanju globalnih emisij toplogrednih plinov prispevajo le v manjšem obsegu. A tak prispevek je lahko odločilen, če bomo s tem pripomogli, da se politika dejansko osredotoči na varstvo podnebja. Z zavezo, ustvariti podnebno nevtralne Alpe, se CIPRA ne odpoveduje globalnemu mišljenju-nasprotno, na ta način poskuša pokazati nujnost nove okoljske politike in politike upravljanja virov ter jo pripraviti in podpreti na regionalni ravni – s projekti, kot sta Alpstar ali ClimAlp, v okviru katerih CIPRA združuje najboljše ideje za varovanje podnebja in o njih seznanja javnost, ali pa s projektom My Clime-mate, pri katerem si mladi iz petih alpskih držav z različnimi projektnimi dejavnostmi prizadevajo za podnebno nevtralne Alpe.

Leto 2011 je bilo za CIPRO zelo razgibano. Velike projekte, ki so se pripravljali dalj časa, smo morali nepričakovano opustiti. To je naš sekretariat prisililo, da je zategnil pasove in na novo razmislil, kakšna bo strategija našega delovanja. CIPRO tudi zapušča dolgoletni direktor Andreas Götz, ki se bo posvetil novim nalogam. Člani upravnega odbora in predsedstva ter sodelavci in sodelavke se mu na tem mestu zahvaljujemo za njegovih petnajst let zavzetega delovanja za našo organizacijo in mu želimo vse najboljše za prihodnost. CIPRA in njen novi direktor Bruno Stephan Walder pa bosta s svežim elanom in inovativnimi idejami iskala odgovore na stare in nove izzive, ki jih prinašata varstvo Alp in alpska politika.

Odkrijte podnebno nevtralne Alpe in še več v našem Letnem poročilu 2011.

Dominik Siegrist

Predsednik CIPRE International

V BOLZANU VEDO, KAJ JE DOBRO ZA PODNEBJE

ALPSTAR

Varovanje podnebja je dejansko mogoče, a le redko kdo ve, kako. CIPRA razkriva, kako se lahko podnebje ščiti in hkrati varčuje z denarjem. Vse to se preizkuša v pilotnih regijah v Alpah.

„Spreminjanje podnebja zahteva ogromno denarja“, pravi Helmut Moroder in se ob tem posmeji, kot da ga obstoječe razmere sploh ne bi pretirano skrbele. Pravzaprav so njegove besede nezaslišane: le kdo bi si namreč lahko domišljjal, da je sposoben vplivati na podnebje?

Sogovornik, srednje visok, vitke postave, oblečen v karirasti suknjič in z očali na nosu, ne daje prav megalomanskega vtisa. Njegova pisarna je majhna, vsaj za generalnega direktorja bolzanske občinske uprave.

Razlog za njegovo imenovanje v začetku leta 2011 je zelo povezan z dejstvom, da je Moroder odločen „spremeniti podnebje“ in da je občinskemu svetu izračunal, kako lahko mesto prav s tem, da namenja denar za varstvo podnebja, privarčuje še več. Bil je pobudnik glasovanja, ki bi se lahko zapisalo v zgodovino, saj je vseh 50 občinskih svetnikov (kar se sicer redko zgodi) soglasno podprlo Zakon o „energijski prenovi stavbnega fonda“.

Moroder je nad statistiko navdušen. „Tale je prepričala občinski svet“, pove in s klikom na gumb miške odpre okno na računalniku. Številke kažejo, da lahko Bolzano v naslednjih dvajsetih letih s prenovno stavb in širitvijo javnega potniškega prometa pri stroških energije privarčuje 160 mio. evrov.

Moroder se seveda zaveda, da so za tak prihranek najprej potrebne obsežne naložbe. Povsod po Bolzanu bo treba izolirati zidove hiš in poskrbeti za vgradnjo oken z dvojno zasteklitvijo, zgraditi proge za mestno železnico, urediti kolesarske poti. Prednost je v tem, da bodo od takih gradbenih ukrepov korist imela domača podjetja, poleg tega pa bi se stroški povrnili že po 20 letih. „Bolje je vlagati v varstvo okolja, kot pa denar pognati skozi dimnik.“

Ali bo Moroderjev „energetski načrt“ uspel, je seveda odvisno od tega, ali bodo lastniki stavb dejansko pripravljene investirati v prenovno. Občinski svet je poskrbel tudi za to. Preprosto povedano, zakon predvideva za območje občine Bolzano možnost gradnje dodatnega nadstropja, pod pogojem, da bodo energetske vrednosti primerne. To je zagotovo privlačna ponud-

ba za zelo gosto poseljen in z gorami obkrožen Bolzano. S prodajo dodatnega nadstropja pa bodo lastniki lahko financirali sanacijo svojih hiš.

Če načrt uspe, čez petdeset let v Bolzanu ne bo več niti ene stavbe, ki bi letno porabila več kot 50 kilovatnih ur na kvadratni meter. To velja tudi za starejše stavbe, ki danes običajno porabijo tudi do 200 kilovatnih ur. Vsak prebivalec bo namesto današnjih 10 ton ogljikovega dioksida letno proizvedel samo še dve toni. Za mesto s 100.000 prebivalci je to velik prispevek k „spreminjanju podnebja“. Če bi tako količino CO₂ zmanjšali v svetovnem merilu bi se globalne napoved o povprečnem dvigu temperatur zaustavile pri dveh stopinjah.

Vendar celo na območju Alp, vsaj onstran italijanske meje, pobuda Bolzana skorajda ni znana. Lahko pa bi ta zgled k posnemanju spodbudil tudi druge občine, kot se to dogaja pri drugih projektih varstva podnebja, ki v alpskem prostoru iščejo odgovor na problematiko podnebnih sprememb. CIPRA je zato julija skupaj z drugimi partnerskimi organizacijami začela izvajati projekt Alpstar. V naslednjih dveh letih bo Alpstar na spletu vzpostavil bazo primerov dobrih praks, spodbujal bo izmenjavo med pilotnimi regijami z organiziranjem ekskurzij in usposabljanj, vključno z izdelavo učnega gradiva, poleg tega pa bo s partnerji v vsaki pilotni regiji zasnoval akcijski načrt.

Poglavitna vizija je ustvariti „podnebno nevtralne Alpe do leta 2050“, torej doseči uravnoteženo bilanco CO₂. Na poti do tega

Kolesarjenje za podnebje:
Bolzano stavi na prijazno mobilnost in sanacijo zgradb

skoraj dvakrat toliko kot v svetovnem povprečju, tj. za okoli dve stopinji Celzija. V občutljivem alpskem ekosistemu danes že lahko opazimo posledice podnebnih sprememb: ledeniki se talijo, živalske in rastlinske vrste izginjajo. Razmere pa se bodo še poslabšale.

Preobrat v prometu

Smo v Lihtenštajnu, v mestu Schaan. Ura je 16.30. Avtobus št. 70 se približuje postajališču v ulici Bendererstrasse, tik pred centralo podjetja Ivoclar Vivadent, znano po izdelkih za zobozdravstvo in zobotehniko. Izmena se je zamenjala in v avtobus vstopi skupina zaposlenih. Vozni red je prilagojen delovnemu času podjetij v tamkajšnji industrijski coni. V lihtenštajnskih podjetjih je delo našlo veliko ljudi iz celotne regije, polovica jih prihaja celo z avstrijske ali švicarske strani. V projektu Alpstar je bilo prav zato

območje tromeje opredeljeno za pilotno regijo, ki se bo ukvarjala s problematiko prometa dnevnih migrantov. Dvajsetletna Viktoria Müller, računovodkinja v Ivoclaru, se pripelje vsak dan iz Feldkirchna prek avstrijsko-lihtenštajnske meje v Schaan in se popoldne vrača spet nazaj. Vožnja traja 20 minut. Včasih je morala prestopati v Schaanu in je zato izgubila precej časa. „Če ne bi bilo avtobusne linije št. 70, bi se v službo vozila

cilja bo treba standarde postopno dvigovati: ko bodo izkušnje, ki jih kažejo primeri dobre prakse v pilotnih projektih na posameznih področjih, kot so promet ali proizvodnja energije, dokumentirane, bodo služile kot merilo, ki bo veljalo za celotni alpski prostor. Nujnost ukrepanja na področju varstva podnebja je očitna: na območju Alp se je temperatura v zadnjem stoletju dvignila

z avtomobilom“, pove. Da bi privabili voznike in voznice osebnih avtomobilov, kot je denimo Viktorija, je vorarlberško prometno združenje uvedlo avtobusno linijo za dnevne migrante. Pred tem je seveda potekala temeljita raziskava razmer na terenu. Gerhard Kräutler iz prometnega združenja se spominja: „Šli smo v podjetja, preučili njihov izmenski delovni čas in izračunali, koliko časa potrebujejo njihovi zaposleni, da pridejo do garderob, od tam pa do postajališča.“

Skozi Vorarlberg je torej zapihal svež veter. Pripravljenost prebivalcev, da sprejmejo tovrstne pobude, je velika. Vse-povsod se preizkušajo nove prometne zasnove in trajnostne oblike gospodarstva, tudi v zasebnih podjetjih. Pred trideset metrov visoko stekleno fasado trgovske hiše Haberkorn v Wolfurtu se zjutraj s službenim kolesom pripelje ducat delavcev. Po vožnji z vlakom so se z železniške postaje odpeljali s kolesom, ki jim ga je priskrbelo podjetje, in tako za pot, ki bi jo peš opravili v desetih minutah, porabili le dve minuti. Podjetje jim je zagotovilo tudi letno karto za vlak. Številni zaposleni tako avtomobile puščajo doma.

„Ker se vozim z vlakom in kolesom, mi uspe na leto pri vožnji z avtom prihraniti deset tisoč kilometrov.“ pravi vodja logistike Helmut Wetschko, ki živi v 22 km oddaljenem Klausu. Še pomembnejša kot ekološko preračunavanje pa je zanj kakovost življenja. „Med vožnjo z vlakom imam čas za branje.“ Kaj trenutno bere? „Afganistan, kamor se Bog pride le zjok.“ Polurni izlet v Srednjo Azijo, vsako jutro in vsak večer.

V svetli seminarjski sobi na Inštitutu za energetiko Vorarlberg zaseda skupina déležnikov, ki so prišli iz različnih lokalnih podjetij za javni potniški promet, deželnih uprav, prometnih klubov in ustanov. Razpravljajo o konceptu prometnega razvoja v avstrijskem Vorarlbergu, Lihtenštajnu in švicarskem kantonu St. Gallen. Izmed številnih pobud, kot je uvedba avtobusa za dnevne migrante ali službenega kolesa, poskušajo oblikovati prometno in komunikacijsko strategijo, ki bo veljala za celotno območje tromeje. Delavnico je organizirala CIPRA v sodelovanju z Inštitutom za energetiko Vorarlberg. Lihtenštajn in St. Gallen sta tudi poblastila CIPRO, da v teh regijah organizira kampanjo mobilnosti, medtem ko mora to nalogo v Vorarlbergu opraviti Inštitut za energetiko. Vorarlberg bodo obiskali partnerji projekta Alpstar iz drugih pilotnih regij, da bi se seznanili z rezultati kampanje,

Z železniške postaje v Wolfurtu se Helmut Wetschko v službo odpelje kar s službenim kolesom.

Vorarlberžani pa jim bodo obisk vrnil.

„Radi bi dosegli, da bi ljudje spremenili svoje ravnanje in navede glede mobilnosti“, je Wolfgang Pfefferkorn povzel zastavljeni cilj projektne skupine. Pfefferkorn, ki je v CIPRI odgovoren za projekt Alpstar, seveda zelo dobro ve, da tako ambiciozen cilj zahteva nekonvencionalen pristop. Njegov partner Martin Reis iz Inštituta za energetiko ga dopolni: „Ljudje morajo prepoznati koristi, ki jim ga prinaša spremenjeno ravnanje, saj prav to – gledano dolgoročno – oblikuje družbene norme – ena takih je na primer prepričanje, da je kolesarjenje način življenja in da kolo ni več prevozno sredstvo revnejših slojev.“

Udeleženci si izmenjujejo izkušnje in ideje: bi bil WLAN-dostop za dnevne migrante zanimiv? Če bi ga imeli, bi lahko na poti v

službo na svojem prenosniku prebirali novice ali pregledovali e-pošto. Kakovostna kolesa ali električni avtomobili pa bi lahko postali privlačni zaradi dizajna. Skupina določi območje geografskega trikotnika za katerega bodo izdelali koncept mobilnosti. Oglišča trikotnika so Buchs v Švici, Feldkirch v Avstriji in Schaan v Lihtenštajnu.

Merila uspešnosti

Podatkovna baza s primeri dobre prakse projekta Alpstar ne zajema samo pilotnih regij. Za področje energije in sodelovanja prebivalcev je na seznamu, denimo, Goms iz Valaisa, ki se ponaša z nazivom „prva energijska regija v švicarskih Alpah“, v enem od projektov EU-Leader pa sodeluje tudi s CIPRO. V 13 občinah z okoli 5.000 prebivalcev so se uveljavili zgledni projekti, kot so na primer odprtje voznega parka e-vozil za turiste, namestitve fotovoltaičnih sistemov na protioplazne objekte, uvedba ogrevalnih sistemov na sekance in postavitve vetrne elektrarne. Vsi projekti so zasnovani tako, da se izogibajo nakupu energije, ki je proizvedena zunaj domačega Gomsa, lokalne proizvajalce in obrtna podjetja pa finančno podpirajo pri nameščanju in vzdrževanju takšnih sistemov. Stroški gospodinjstev se zmanjšujejo, prihodki lokalnih podjetij pa se povečujejo.

V okviru projekta Alpstar se zbirajo in ocenjujejo današnji primeri v alpskem prostoru. Cilj projekta pa je tisto, kar je danes za zgled, do leta 2050 napraviti za minimalni standard celotnega območja Alp.

Direktor občinske uprave Helmut Moroder je v Bolzanu doživel, kako lahko ambiciozna vizija razvije lastno dinamiko. „Ko smo se potegovali za naziv Alpsko mesto leta 2009, smo v kandidaturi zapisali, da je podnebna nevtralnost naš cilj, ki ga želimo doseči do leta 2030“, pojasnjuje. „Ko smo potem dejansko bili izbrani, smo morali tudi nekaj storiti in tako smo razvili energetske načrte“, se spominja Moroder, ki je bil takrat še sedel v občinskem svetu kot predstavnik Zelenih.

Moroderja zdaj zanima, kakšno dinamiko bo razvil Alpstar. Zaveda se namreč, kako težki so časi: „Ljudem gre prvič po dolgih desetletjih slabše kot generacijam pred njimi.“ Potrebujemo dobre, pragmatične ideje. Vendar pa nam njegov nasmeh pove, da mu tudi ta izziv ne povzroča prevelikih skrbi.

Tilman Wörtz (besedilo) in Heinz Heiss (fotografije)

Zeitspiegel Reportagen

Zgoraj: Z uresničevanjem načrta za učinkovito rabo energije, ki ga je zasnoval Helmut Moroder, nameravajo v Bolzanu privarčevati 160 milijonov evrov. **Spodaj:** Vozni red avtobusne linije številka 70 je prilagojen izmenskemu delu dnevnih migrantov v Lihtenštajnu.

S PROJEKTOM ALPSTAR V NIZKOOGLJIČNO DRUŽBO NA OBMOČJU ALP

13 partnerjev z območja Alp, med njimi tudi društvo Alpsko mesto leta in pilotna regija Vorarlberg–Liechtenstein–St.Gallen, skupaj izpostavljajo načine, kako učinkovito zmanjšati izpuste CO₂ na območju Alp. S sodelovanjem v projektu Alpstar želi CIPRA s projektnimi partnerji prispevati k uresničevanju Akcijskega načrta Alpske konvencije za podnebje v Alpah, za katerega je pobudo dala sama. Projekt se je začel izvajati julija 2011 in se bo končal marca 2014. Celotna vrednost projekta je 2,8 mio. evrov, od tega znaša delež Evropske unije 1,9 mio. evrov.

www.cipra.org/alpstar | www.alpstar-project.eu

MLADI Z ZAVESTJO O PODNEBNIH SPREMEMBAH IN ŽELJO PO DELOVANJU

POVEZANOST V ALPAH

Mladi iz petih alpskih držav, ki so se v okviru projekta My Clime-mate zavzeli za podnebno nevtralne Alpe, so konec oktobra naredili inventuro, hkrati pa že skovali nove načrte.

Primož Jeras (24) iz Kamnika ni povsem prepričan, ali ugašanje luči v prostorih kaj pomaga. Zaveda se, da sam na te stvari lahko le malo vpliva. Po drugi strani pa bi se morda vendarle kaj spremenilo, če bi sam postal vzor za druge. Zato Peter luči vedno ugaša, če je le mogoče, kupuje domače izdelke in se o vsem tem pogovarja s svojimi znanci in prijatelji.

Prijetno oktobrsko jutro v Unescovi biosferni regiji Entlebuch. Sončna svetloba se je prelivala skozi stekleno pročelje šolske športne dvorane v švicarski občini Sörenberg. Za mizo v obliki črke U je sedelo 33 deklet in fantov iz Avstrije, Francije, Italije in Švice, ter razpravljalo o rezultatih podnebnega projekta My Clime-mate. Najmlajši udeleženci so imeli 16, najstarejši 24 let, vsi pa so prihajali iz občin, ki so članice Omrežja občin „Povezanost v Alpah“. Mreža, ki v tem trenutku šteje že več kot tristo občin iz sedmih alpskih držav, si v sodelovanju s prebivalci želi alpski življenjski prostor razvijati trajnostno in v skladu z geslom, ki si ga je sama postavila: Izmenjati, ukrepati, uresničevati. CIPRA spremlja Omrežje občin že vrsto let: daje mu pobude, omogoča izvajanje projektov in zagotavlja administrativno podporo (gl. uokvirjeno besedilo).

Odgovori na podnebne spremembe

„Marsikdo si ekoloških izdelkov preprosto ne more privoščiti“, je bil v razpravi kritičen Andrea Cleva (22), študent iz Pordenona ob vznožju Dolomitov. Prepričan je, da bi morala država vse, ki si prizadevajo za varstvo podnebja, nagraditi, „podnebne grešnike“ pa denarno kaznovati. „Morda bi potem ljudje le začeli puščati avtomobile v garaži.“

Na koncu mize sta stala Katrin Löning in Peter Niederer in na liste na stojalu zapisovala argumente razpravljavcev. Vodji delavnice se spominjata začetnih dni projekta v februarju, ko je bilo sodelovanje nekoliko oteženo zaradi treme udeležencev in jezikovnih ovir. A danes, pol leta pozneje, ideje in zamisli kar vrejo – v angleščini ali pa v enem od maternih jezikov. In kdor govori več jezikov, sosedu šepetaje tolmači.

„Mlade ljudi želimo ozavestiti o posledicah podnebnih sprememb“, je pojasnil Peter Niederer, koordinator v Omrežju občin „Povezanost v Alpah“. Omrežje je namreč pripravilo ambiciozen program za boj proti podnebnim spremembam, za njegovo vodenje pa pooblastilo CIPRO. Finančno podporo je za leti 2011 in 2012 v okviru programa prejelo dvajset občinskih projektov, največji med njimi je My Clime-mate. „Osrednja točka našega delovanja je poiskati odgovore na vprašanje, kako lahko povsem konkretno prispevamo k varstvu podnebja“, je dodala Katrin Löning iz Avstrijskega inštituta za ekologijo, enega od partnerskih inštitucij projekta My Clime-mate.

Odgovore smo našli v šolski športni dvorani na šolskih klopeh pred letvenikom, kjer so bile poleg kupa razglednic, brošur, posterjev in koledarjev razstavljene tudi pakirane testenine. In kaj ima vse to skupnega z varstvom podnebja? Pogled na testenine je hitro razkril odgovor: svetlorjavi makaroni iz pirine moke, ki so jih v sodelovanju z entlebuškim proizvajalcem testenin izdelali v projektni skupini, so namreč iz povsem domačih surovin, kar pa pomeni, da je v procesu njihove izdelave nastalo manj škodljivih izpustov, kot sicer. Poleg tega se od vsakega prodanega zavitka testenin Klimarönl 50 centimov nameni skladu za ohranitev visokih barij na območju Entlebuch. Regija se mora za naziv biosfernega rezervata, ki ji ga je podelil UNESCO, zahvaliti prav mokriščem, ki so kot velikanski zbiralniki ogljikovega dioksida postali deležni posebne zaščite. Iz barja je potrebno redno odstranjevati odvečno rastje in tudi pri tem delu je poletni sodelovala ekipa projekta My Clime-mate.

Brošure, razstavljene poleg testenin, spodbujajo odgovorno ravnanje z vodo. Na fotografijah v eni od brošur smo opazili informativne table, ki so jih na bregovih reke Soče v Sloveniji postavili mladi udeleženci projekta My Clime-mate. Tudi barvne razglednice na šolskih klopeh so ponazarjale dragocenosti vodnih vi-

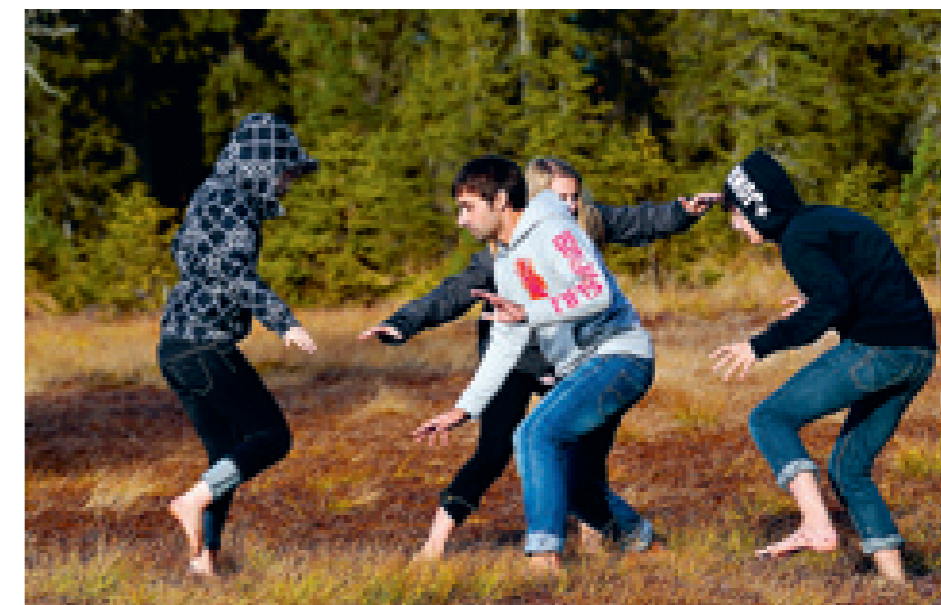
Čutni poskus: Iz zeliščnih ekstraktov si mladina po lastni zamisli pripravila olje za kopel.

rov– prikazovale so manjša umetniška dela, ki so jih mladi ustvarili v naravi: močice iz listja, mahu in kamnov ali pa miniaturno mlinsko kolo, ki se vrti na gorskem potoku. Na zadnji strani razglednic smo si prebrali nasvete, kako varčevati z izpusti CO₂: preidite na zeleno elektriko, izdelajte si načrt za varčevanje z energijo, nosite topla oblačila, ogrevanje prostorov pa nekoliko zmanjšajte. Tisti, ki takšno razglednico pošlje, naslovniku s tem obljubi, da bo v bodoče varčeval s CO₂.

Kras in „chrütli“

Po srečanju v športni dvorani so se mladi udeleženci popoldne razdelili v manjše skupine in se odpravili na raziskovanje biosfernega rezervata. Nekateri so splezali v votline kraškega pogorja, drugi so se navdušili nad knajpanjem in bredli po ledeno mrzli vodi. Sledil je obisk domačega podjetja za proizvodnjo mazil, mil in kopalnih olj. Lastnica blagovne znamke naravne kozmetike Chrütlimacher je drogeristka Silvia Limacher, ki živi na kmetiji, kjer se ukvarjajo z rejo govedi in prašičev. V kletnih prostorih se je vonj po hlevu umaknil vonju po senu in lapuhu. V majhni zeliščni kuhinji so bile na policah lepo zložene ročke in škatle z voskom, olji, soljo in suhim cvetjem, v loncu pa je brbotala gosta, svetlorjava mehka snov. „Ognjičeva mast“, je zbranim pojasnila Silvia Limacher. Na mizi so stali kozarci, polni cvetov, merilni kozarci, drobne stekleničke in liji. „Če želite, si lahko kopalno olje pripravite kar sami“, je Silvia spodbujala mlade goste, ki so nekoliko zadržano vonjali cvetove in ekstrakte. Kakor koli, naj bodo kraške jame, knajpanje ali Chrütlimacher: mladina bi morala bogastvo narave izkusiti z vsemi čuti, si je zaželela vodja delavnice Katrin Löning.

Pravzaprav so mladi v Sörenberg prišli zaradi zaključne delavnice. A šele ko so se po štirih dneh pripravljali na odhod domov, se je njihova motiviranost za delovanje pravzaprav zares razvila: ena skupina je želela postaviti spletno stran, druga posneti kratke

Živahno rajanje na spolzkih tleh:

V močvirju mladi nabirajo izkušnje z vsemi čuti.

filme, ki bodo ljudi ozaveščali in jih bo mogoče posredovati prek spleta ali mobilnega telefona. Nekateri so s svojimi zahtevami hoteli seznaniti lokalne politike, drugi pa z igro vzbuditi zanimanje osnovnošolskih otrok za tovrstne vsebine. Omrežje občin bo pri vseh teh dejavnostih mlade podpiralo tudi v prihodnje, saj bodo tako svoje ideje in načrte lahko dejansko uresničili.

Rezultate svojega dela bodo udeleženci predstavili septembra 2012 na Alpskem tednu v švicarskem Valposchivau. Boj proti podnebnim spremembam bodo morali nadaljevati v vsakem primeru – pa čeprav bo kmalu zmanjkalo vseh „klimarönljev“, naravne skulpture pa bodo počasi razpadle.

Mathias Becker (besedilo) in Eric Vazzoler (fotografije)

Zeitenspiegel Reportagen

OBČINE SKUPAJ V KORIST PODNEBJA

Zavezništvo v Alpah (AidA) združuje več kot 300 občin, ki si skupaj prizadevajo, da bi iz Alp naredile tak življenjski prostor, ki bi zagotavljal prihodnost. CIPRA je leta 1997 sodelovala pri ustanavljanju Mreže, od leta 2000 dalje pa ji zagotavlja tudi pomoč s strani enega dela svojega sekretariata.

CIPRA International je izdelala program dynAlp-climate prav za Zavezništvo v Alpah in pri tem zagotavlja tudi vodenje projekta. Koordinira izbor in spremljanje 20 financiranih projektov, med katerimi je tudi My Clime-mate, organizacijo prireditev in komunikacijskih aktivnosti na temo varovanja podnebja, ki potekajo v včlanjenih občinah in izven njih. Program bo potekal tri leta in razpolaga z 800.000 evri, ki jih daje na razpolago Mava, fundacija v korist narave ter s finančnimi sredstvi teritorialne skupnosti in evropski projekt „Mladi v akciji“.

www.povezanostvalpah.org

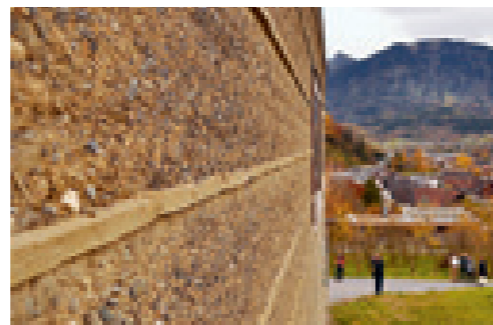

SVETLI ZGLEDI OKOLJU PRIJAZNE GRADNJE

Da energijsko učinkovite hiše, izdelane iz lesa regionalnega izvora, zagotavljajo bivalno ugodje, varujejo podnebje in spodbujajo regionalno gospodarstvo, dokazuje CIPRA s projektom climalp. V okviru tega projekta redno organizira strokovne ekskurzije, ki so v letu 2011 vodile na območje, kjer se stikajo štiri države: Avstrija, Nemčija, Lihtenštajn in Švica. Kneževina Lihtenštajn je v letu 2011 za projekt climalp prispevala 75.000 frankov, ustanova Valüna pa 50.000 frankov.

www.cipra.org/climalp

Ponovno odkriti gradbeni material: Na primeru hiše iz gline družine Rauch iz Schlinsa udeleženci ekskurzije izvedo, kako hiša, ki je tako rekoč narejena iz tal, pravzaprav nastane. Material izkopa se preseje, glino, ki se jo s tem pridobi, pa je treba stisniti, speči, poškopiti in ometati. Stropi, tla, stene, omet, celo ploščice in lijaki so do 85 odstotkov sestavljeni iz gline, plasti trstičja in plute pa skrbijo za kvalitetno izolacijo.

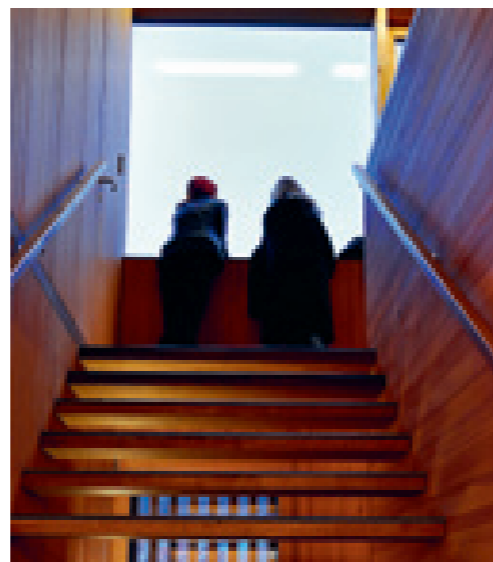

V STIKU Z OKOLJU PRIJAZNO GRADNJO

CLIMALP

Hiša, odprta za vse: Občinska hiša v Raggalu, Vorarlberg, v svoji puritanski lepoti združuje regionalno umetnost obdelave lesa in energijsko učinkovitost. Hiša je narejena iz smrek in jelk iz občinskega gozda, ogrevanje na lesne sekance pa skrbi za ekološko in hkrati prijetno toploto. Z zgornjega nadstropja dve udeleženci climalp ekskurzije uživata v razgledu na dolino.

„GREMO NAPREJ!“

DRUŠTVO ALPSKO MESTO LETA

— Zbrali so se že skoraj vsi. Modra dvorana v Idriji je bila nabitno polna. Zaigral je posebej za to priložnost sestavljen mladinski simfonični orkester, nastopili so dramski igralci, prišla je tudi televizija. Med 1.000 gledalci je završalo, vstali so in začeli ploskati. Na oder je stopil postaven mož v temni obleki: Bojan Sever, župan Idrije, manjšega slovenskega mesta v alpskem predgorju, ki je z nasmejanim obrazom visoko dvignil listino z nazivom Alpsko mesto leta 2011. Fotografski aparati so začeli pobjiskavati, zaslišal se je buren aplavz – tako je bilo pred nekaj več kot letom dni.

Danes je Idrija, ki ima pri 6.000 prebivalcih komajda 80 brezposelnih, eno izmed petih mest v pilotni regiji v projektu EU Alpstar, ki si prizadeva, da bi Alpe postale oglično nevtralnno območje. Idrijski župan Bojan Sever je prepričan, da premore Idrija zadostne količine biomase, saj se bo tako lahko sama oskrbovala z zeleno energijo. Infrastruktura, ki jo kraj potrebuje v ta namen, se gradi. Ključno področje delovanja društva Alpsko mesto leta je podnebna nevtralnost. Podeljeni naziv je na Idrijo deloval kot pomembna spodbuda tako v občini kot zunaj nje. Idrijčani so se lotili dolgo pričakovanih projektov, načrtujejo pa tudi nove. „Ko sem prvič slišal za mrežo alpskih mest, sem vedel, da bi naziv Idriji zagotovo prinesel nov zagon“, je dejal 56-letni župan, sicer navdušen konjerejec in nekdanji tehnični vodja v domačem podjetju, danes enem vodilnih na svetovnem trgu elektrotehniške stroke. S sodelavci je obiskal alpski mesti leta – najprej Bolzano, nato pa še Bad Aussee. „Prav tam smo ugotovili, da tudi Idrija potrebuje strategijo trajnostnega razvoja občine.“

Prebivalce Idrije sta močno zaznamovala tako geografska kot geopolitična odmaknjenost, njihov obstoj je bil pol tisočletja odvisen od rudarstva. Do konca osemdesetih let je v mestu deloval tudi drugi največji rudnik živega srebra na svetu. Če se bo uresničila županova želja, bo rudnik kmalu uvrščen na Unescov seznam svetovne kulturne dediščine. Nekateri županu očitajo trmoglavost, drugi iznajdljivost. Kakor koli že: Idrija aktivno sodeluje ne le v projektu Alpstar, temveč še v sedmih projektih Ev-

Župan Bojan Sever želi Idrijo spremeniti v kraj, kjer se dobro živi.

ropske unije, Bruselj pa ji je leta 2011 podelil priznanje za njeno usmerjenost v trajnostni turizem. Spoznanje, da za evropske projekte ni uspel pridobiti drugih alpskih mest, Bojana Severja nekoliko žalosti: „Preveč so obotavljiva.“ A treba je preprosto poskusiti. „Prej smo, denimo, organizirali ekološki dan, kot alpsko mesto leta pa kar ekološki teden.“ V desetih letih naj bi njegovo mesto postalo kraj, kjer se dobro živi in od koder se upravljajo mednarodni koncerni. Za svoj razcvet pa se Idrija lahko zahvali le svojim prebivalcem, je prepričan Sever. „Leto, v katerem smo bili alpsko mesto leta, je najboljši dokaz, da pri nas želi in zna prav vsak prispevati k boljšemu življenju. Vemo, kako se tem stvarjem streže, zato gremo po zastavljeni poti – naprej!“

Madeleine Rohrer (besedilo in fotografija)
CIPRA International

VARSTVO PODNEBJA V ALPSKIH MESTIH

Naziv Alpsko mesto leta, ki ga od leta 1997 dalje podeljuje mednarodna žirija, vsako leto prejme eno od alpskih mest, ki v enaki meri varuje interese gospodarstva, okolja in družbe ter jih tudi zgledno uresničuje v smislu določb Alpske konvencije. Dosedanji nosilci naziva so se združili v društvo, to pa sodeluje v projektu Alpstar, ki se izvaja v okviru programa EU za območje Alp in si prizadeva, da bi Alpe do leta 2050 postale podnebno nevtralna regija. Od ustanovitve društva je CIPRA članica žirije, hkrati pa od leta 2003 upravlja z društveno podružnico.

www.alpskomesto.org

„CIPRA V VLOGI STIČIŠČA IN GONILNE SILE“

EKOLOŠKA OMREŽJA

S Chrisom Walzerjem, vodilnim partnerjem pri projektu Econnect, smo se pogovarjali o ekološki povezanosti, ovirah v glavah ljudi in prehodnosti pokrajine.

Želja **Chrisa Walzerja**, profesorja zdravstvenega varstva divjih živali in varstva narave, je zagotoviti prehodnost pokrajine.

„Brez CIPRE projekta ne bi bilo!“

Fotografije v okviru: Dietmar Steitmaier, Lea Christianne, Paul Trummer

Projekt Econnect se po treh letih končuje. Ali to pomeni, da se lahko danes medved, ris in volk gibljejo nemoteno?

To ni bil cilj projekta. Za velike zveri, kot so medved, ris in volk, strukturne ovire komajda obstajajo. Zato pa obstajajo ovire v glavah ljudi: nekateri pokrajine pač ne želijo deliti z mesojedi. En pomembnih rezultatov projekta Econnect je, da smo koncept ovir začeli obravnavati povsem drugače. Pred tem smo se poskusili teme lotiti – gledano s prostorskega vidika – sorazmerno omejeno. Vendar pa smo spoznali, da mora biti prehodnost celotne pokrajine neodvisna od posameznih področij. Ta preobrat od pojma klasičnega koridorja do prehodne matrike v pokrajini je dolg proces in do njegove uresničitve je prišlo šele proti koncu projekta.

Ali lahko rečemo, da je uspeh projekta tudi sprememba miselnosti?

Z mojega zornega kota je to eden največjih uspehov. Vsi partnerji pa tega ne vidijo tako. Če se ukvarjaš s koridorjem, je to veliko bolj enostavno: tukaj je otok, tam koridor ... zelene avtoceste – tam se potem živali selijo sem in tja. Kaj pa vmes? Kar se tam giblje, ni zaščiteno. Problem je omejen, tudi prizadevanje, da se s tem soočimo, je omejeno in sicer prostorsko omejeno, omejeno s celotno miselno konstrukcijo. Če rečem, da mora biti prepustna celotna pokrajina, postane stvar kompleksnejša. Večje so tudi možnosti za nastanek konfliktov.

„Največje ovire so kulturne“, lahko preberemo v zaključnem poročilu. Kaj to pomeni?

Gre za družbenopolitična vprašanja. Navsezadnje je to etični problem: simptome izboljšujemo na koncu dolge verige – razdrobljena pokrajina, infrastruktura, naraščanje prometa. A skoraj nihče se ne vpraša, ali sploh potrebujemo več prometa in več infrastrukture. Pravzaprav bi morali premisliti o rasti. Saj sploh ne moremo delati tako hitro, kot se odvija razvoj. Problem se ves čas le prestavlja. Ko predlagam rešitev, se medtem problem ponovno spremeni.

CIPRA ne upravlja naravnih rezervatov in ne izdeluje znanstvenih raziskav. Kaj je po vašem mnenju največji prispevek CIPRE?

CIPRA je bila ena od ustanoviteljic projekta. CIPRA je stičišče in gonilna sila, je kompetenčni center. Ima veliko znanja o partnerjih v alpskem prostoru; pri njej je mogoče črpati veliko virov in temeljnega znanja. Gre za dolgoletno poznavanje procesov ekološkega povezovanja v Alpah. Brez CIPRE ta projekt ne bi bil možen. CIPRA je tudi nekakšno stičišče. Kadar gre za etične probleme, kot je bilo prej omenjeno, CIPRA sprejme tudi te informacije in jih izpostavi. CIPRA je, kar zadeva meje rasti, že marsikaj naredila. V prihodnje je morda vloga CIPRE v tem, da še bolj sodeluje pri reševanju družbenopolitičnih vprašanj.

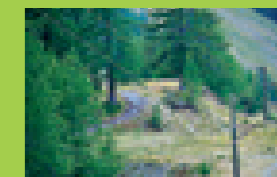
S platformo Jecami je bil ustvarjen kartografski instrument za vizualizacijo ekoloških ovir in koridorjev.

Spletno orodje Jecami, je rešilo kar nekaj problemov, gre pa za računalniški program, za razvoj katerega ima največ zaslug Švicarski narodni park, osnovan pa je na geografskem informacijskem sistemu GIS. Prvič: če želimo vizualizirati določene vidike pokrajine, denimo prehodnost, smo vezani na obstoječo prostorsko resolucijo. Jecami pa lahko, ne glede na merilo, deluje z vsemi podatki, podobno kot Google Earth. Izračunati zna, ali je pokrajina primerna za vzpostavitev povezave na podlagi kazalcev, kot so gostota prebivalstva, infrastruktura, indeks fragmen-

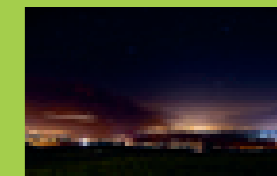
Z motorno žago za svobodo divjega petelina

Da bi divji petelin lahko privabil samico, potrebuje prostor za dvorjenje, a tega na območju pilotne regije Visoke Ture, kjer rastejo gosti gozdni sestoji, v zadostni meri nima več. V okviru projekta Econnect je bilo zato sodelovanju povabljen podjetje, ki se ukvarja s sečnjo lesa in je na območju planine Gassneralm opravilo redčenje gozda. Sodelovanje različnih strok – gozdarjev, kmetov, lovcev in naravovarstvenikov – je bilo tako uspešno in učinkovito, da je postal projekt pilotne regije osnova za „Akcijski načrt za ohranitev divjega petelina“ avstrijske Zvezne dežele Koroške.

Plastične žoge z opozorilnim učinkom

Množica žičnic in druge infrastrukture na smučiščih pomeni za marsikatero živalsko vrsto, zlasti za ptice, stalno nevarnost. V okviru projekta Econnect so zato na smučiščih Limone Piemonte/I in Isola 2000/F v jugozahodnih Alpah postavili več kot 2000 rdečih žog, ki živali opozarjajo na ovire, v tem primeru žičniške naprave. Žoge so bile kupljene v okviru projekta Econnect, namestitvev pa so opravili upravljalci smučišč.

Ugasnimo luči in ohranimo divjega prašiča

Zaradi dejavnosti človeka je v francoski dolini Grésivaudan noč postala dan. Živalske vrste, ki so aktivne v nočnem času, npr. divji prašiči, se prečenju polj in cest, ko so te osvetljene, izogibajo, to pa je že začelo resno vplivati na njihovo preživetje. Da bi prebivalstvo postalo pozorno na tovrstno problematiko, občine pa začele ustrezno ukrepati, so v departmaju Isère 1. oktobra 2011 organizirali Akcijski dan in tako prispeval k uresničevanju projekta Econnect. Od takrat dalje so ukrepe zmanjševanja osvetljevanja sprejeli že v več kot 20 občinah.

tacije, svetlobna onesnaženost itd. To je dobro orodje za komunikacijo, na primer za občine, ki komunicirajo z vpletenimi, kot so npr. lastniki zemljišč ali kmetje.

Komunikacija pomeni tudi poenostavljanje.

Znanost pa je nekaj kompleksnega. Kako se je Econnect znašel pri iskanju ravnovesja?

Včasih je preskok iz znanosti na uporabnike v pilotnih regijah prevelik. Teoretične osnove obstajajo, so pa „skrite“ v znanstvenih publikacijah in za uporabnike niso dostopne. Kar potrebujemo, je nekakšna „posredna služba“, ki bi znanstvena spoznanja naredila dostopna za uporabnike in pilotne regije. Lahko si predstavljamo, da bo za CIPRO v prihodnje pomembna naloga prav to, torej znanstvena spoznanja iz literature pretvoriti v jezik uporabnikov.

Chris Walzer (49), vodilni partner projekta Econnect, je profesor zdravstvenega varstva divjih živali in varstva narave na Inštitutu za raziskovanje divjih živali in ekologije Univerze na Dunaju v Avstriji. Kot predstavnik stroke in znanstveni svétnik v različnih ustanovah se zavzema zlasti za upoštevanje interesov varstva biotske raznovrstnosti na območju Srednje Azije. www.vu-wien.ac.at

Ekološka povezanost je projekt generacij. Projekt pa se je zdaj končal. Kako lahko zagotovite, da doseženi rezultati ne bodo šli v nič?

Prvič, delamo na nadaljevalnih projektih in gledamo, kje bo povezanost našla svoj prostor. Poleg tega je prednost Econnecta konzorcij. Če z nekom sodelujem tri leta, potem je med nama vzpostavljen neposreden stik in ta se tudi izkoristi. Občutno so se okrepile tudi pilotne regije in prav one so tiste, ki bodo ideje povezovanja nosile tudi v prihodnosti.

Barbara Wülser (intervju) in Caroline Begle (fotografije)
CIPRA International

„Skoraj nihče se ne vpraša, ali sploh potrebujemo več infrastrukture“

To sicer že počne, a tu je še veliko, veliko več kompleksnih in zelo teoretskih osnov. Vprašanje, ki se vedno znova ponavlja, je, zakaj je povezanost tako pomembna za biotsko raznovrstnost? Spoznanja o tem obstajajo, to je bilo večkrat dokazano v poskusih na manjših površinah. A če tega ne bom „prevedel“, večina uporabnikov tega ne bo razumela. Od tega potem nimajo nobene koristi in nikakršnih argumentov.

OHRANIMO NARAVO TUDI ZUNAJ ZAVAROVANIH OBMOČIJ

Z dejavnostmi, katerih namen je bil vzpostaviti povezanost življenjskih habitatov na območju Alp, je CIPRA le še okrepila svoj položaj naravovarstvene organizacije. Leto 2011 je bilo tako v znamenju zaključne faze projekta Econnect. V treh letih, kolikor je trajal projekt, je 16 projektnim partnerjem uspelo spodbuditi proces spreminjanja miselnosti in doseči prve uspehe. Econnect s proračunom v višini 3,2 mio. EUR je sofinancirala EU, delovanje CIPRE pri projektu pa je Kneževina Lihtenštajn v treh letih finančno podprla s 57.900 EUR.

Leta 2011 je CIPRA v sodelovanju z Mrežo zavarovanih območij v Alpah (Alparc) in Mednarodnim znanstvenim odborom za raziskovanje Alp (ISCAR) sodelovala tudi v Inicijativi za ekološki kontinuum. Prav tako je bila dejavna v okviru platform Alpske konvencije – platforme za ekološko povezanost in platforme za divjad in družbo.

www.econnectproject.eu | www.alpine-ecological-network.org

PRIBLIŽATI SE LJUDEM TAM, KJER ŽIVIJO

KOMUNIKACIJSKI KANALI CIPRE

„Kdo je pravi prebivalec Alp? Planšarka iz Frankfurta, ki navsezgodaj pomolze koze in mleko predela v sveži sir? Je to učitelj smučanja iz Lecha, ki se spodbujajoče nasmiha turistom, ki so že tretjič zapored zgrešili sidro vlečnice? Morda kmet in medtem tudi že proizvajalec elektrike iz L'Argentière-la-Besséeja, ki najprej poskrbi za krave in preveri temperaturo naprave za proizvodnjo bioplina, nato pa odide v gozd in si tam z opravljanjem gozdarskih del zasluži dodatne evre? Ali pa mladenič iz Trenta, ki je prejel nagrado za mlade raziskovalce?“

Naj si bodo vsi ti ljudje med seboj še tako različni, vsi so del alpskega sveta. Skupaj ustvarjajo alpsko identiteto. CIPRA prispeva h krepitvi te identitete s svojim načinom komunikacije, saj ljudi v različnih regijah med seboj povezuje prek jezikovnih in državnih meja in pri tem razkriva, da so se številni znašli pred podobnimi izzivi, ter pokaže kako se lahko učijo drug od drugega. CIPRA želi okrepiti znanje in zavest o pomembnosti razvoja preudarnega ravnanja z naravnimi viri, poudarja pa tudi, da za to lahko prevzame pobudo prav vsak.

V SREDIŠČU: ENERGIJSKA SAMOZADOSTNOST

Letna strokovna konferenca CIPRE, ki je potekala v Bovcu v Sloveniji, je v ospredje postavila razvojne zasnove in regije, ki želijo postati neodvisne od uvoza energije. Takšna vizija – energijska samozadostnost – pa se ne omejuje le na proizvodnjo energije in energijsko učinkovitost, temveč zahteva korenite spremembe v miselnosti tudi na področju prostorskega načrtovanja in prometa. S sedmimi zahtevami po njihovi uresničitvi, ki so bile sprejete na septembrski konferenci, CIPRA tudi medijem in politiki sporoča svojo odločenost skrbeti za to, da bo energijski preobrat prijazen do narave.

www.cipra.org/sl/sk2011

CIPRA v svojih publikacijah posreduje realno podobo alpskega sveta in tamkajšnjih prebivalcev. Vsi, ki si prizadevajo za razvoj Alp, lahko spregovorijo v svojem jeziku, pripovedujejo o svojih izkušnjah in željah, pa tudi kritičnih točk ne zamolčijo. CIPRA slišano razvrsti in pripravi za širšo javnost, ne da bi pri tem izkrivila realno sliko. Prek publikacij in prireditev se CIPRA ljudem v Alpah približa, če je le mogoče, v njihovem jeziku. Zaradi svoje vsebinske širine ima CIPRA vlogo glasnice celotnega alpskega prostora. Posameznih interesov ne zastopa, v svoji komunikaciji pa ni izključevalna, temveč povezovalna. In ker strokovni jezik prestavlja v splošno razumljiv jezik, naredi znanje koristno. In ne le, da na nepravilnosti opozarja, daje tudi predloge za rešitve – in to že šestdeset let.

SKUPAJ V BOJU PROTI PODNEBNIM SPREMEBAM

Alpski gozdovi se bodo vplivov podnebnih sprememb lahko ubranili le v primeru združevanja spoznanj in izkušenj z različnih strokovnih področij. Za to pa so potrebne nove oblike sodelovanja in komunikacije. K temu je prispevala tudi CIPRA, ko je na začetku julija v švicarskem Interlaknu v okviru projekta cc.alps organizirala mednarodno konferenco Gozdarstvo in podnebne spremembe – mislimo korak naprej. Več kot 60 strokovnjakov iz različnih alpskih držav in inštitucij si je ob tej priložnosti lahko izmenjalo izkušnje iz prakse in najnovejše rezultate različnih raziskovalnih projektnih dejavnosti. Vsebinsko izhodišče konference je bil dosje o gozdarstvu v času podnebnih sprememb, ki ga je CIPRA izdala v svoji zbirki CIPRA compacts. Projekt cc.alps, ki se je začel izvajati februarja 2008 in katerega cilj je bil uskladitev ukrepov za varstvo podnebja z zahtevami trajnostnega razvoja, je CIPRA zaključila s prireditvijo v Interlaknu in objavo enajstih tematskih zvezkov, ki so izšli v zbirki CIPRA compacts. Proračun projekta je znašal okoli 3 mio. frankov.

www.cipra.org/cc.alps
www.cipra.org/cc.alps-compacts

Schaan

CIPRA Liechtenstein

www.cipra.li

- Botanisch-Zoologische Gesellschaft Liechtenstein-Sargans-Werdenberg
- Fischereiverein Liechtenstein
- Liechtensteiner Alpenverein
- Liechtensteiner Forstverein
- Liechtensteiner Imkerverein
- Liechtensteiner Jägerschaft
- Liechtensteinische Gesellschaft für Umweltschutz
- Liechtensteinischer Ornithologischer Landesverband
- Solargenossenschaft Liechtenstein
- Verkehrs-Club Liechtenstein

Eching am Ammersee

CIPRA Deutschland

www.cipra.de

- Bergwacht im Bayerischen Roten Kreuz
- Bund Naturschutz in Bayern e. V.
- Deutscher Alpenverein e. V.
- Landesbund für Vogelschutz in Bayern e. V.
- Mountain Wilderness Deutschland
- Naturfreunde Deutschlands
- Verband Deutscher Berg- und Skiführer
- Verein zum Schutz der Bergwelt e. V.

Wien/Innsbruck

CIPRA Österreich

www.cipra.at

- Arbeitsgemeinschaft der Berg- und Naturwachen Österreichs
- Naturfreunde Österreich
- Österreichischer Alpenverein
- Österreichischer Forstverein
- Österreichischer Naturschutzbund
- Österreichischer Touristenklub
- Zentralstelle der Österreichischen Landesjagdverbände
- Verband Österreichischer Höhlenforscher
- Kuratorium Wald

Devet avstrijskih dežel: Vorarlberg, Tirolska, Salzburg, Koroška, Zgornja Avstrija, Štajerska, Spodnja Avstrija, Dunaj, Gradišćanska

NACIONALNA PREDSTAVNIŠTVA CIPRE

Interlaken

CIPRA Schweiz

www.cipra.ch

- Alpen-Initiative
- Grimselverein
- Naturfreunde Schweiz (NFS)
- Mountain Wilderness Schweiz
- Pro Natura
- Schweizerische Arbeitsgemeinschaft für Natur und Heimat (Rheinaubund)
- Schweizerische Greina-Stiftung
- Schweizerischer Alpenclub SAC
- Schweizer Vogelschutz (SVS)
- Stiftung Landschaftsschutz Schweiz SL
- Verkehrsclub der Schweiz (VCS)
- WWF Schweiz
- Fondazione Uomonatura

Grenoble

CIPRA France

www.cipra.org/france

- Fédération Française des Clubs Alpains et de Montagne (FFCAM)
- Fédération Française de Montagne et d'Escalade (FFME)
- Centre de la Nature Montagnarde
- Association des Amis du Parc Naturel de Chartreuse
- Association Dauphinoise d'Aménagement de la Montagne
- Association Internationale Mountain Wilderness
- Association Nationale pour la Protection des Eaux et Rivières
- Fédération Française de Randonnée Pédestre (FFRP)
- Fédération Française Union Touristique des Amis de la Nature
- Fédération Rhône-Alpes de Protection de la Nature (FRAPNA)
- Parc National des Ecrins
- Parc National du Mercantour
- Parc National de la Vanoise
- Parc Naturel Régional de Chartreuse
- Organisation mondiale de protection de l'environnement (WWF France)
- Association pour le Développement en Réseau des Territoires et des Services (ADRETS)
- Association Nationale des Centres et Foyers de ski de fond et de montagne (ANCEF)

Torino

CIPRA Italia

www.cipra.org/italia

- Associazione Dislivelli
- Associazione Ambiente e Lavoro
- Club Alpino Italiano
- Dachverband für Natur- und Umweltschutz in Südtirol
- Canoa Club Trento
- Ecoistituto del Friuli Venezia Giulia,
- Federazione Italiana Pro Natura
- Gruppo Amici della Natura
- Gruppo Ricerche Cultura Montana,

IN NJIHOVI ČLANI

Bozen/Bolzano

CIPRA Südtirol

www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-suedtirol

- Alpenverein Südtirol
- Arbeitsgemeinschaft für Natur- und Umweltschutz Pustertal
- Arbeitskreis Südtiroler Mittelschullehrer
- Arche B - Verein für Umwelt- und menschengerechtes Bauen und Leben
- Arbeitsgemeinschaft für Vogelkunde und Vogelschutz in Südtirol
- Bund Alternativer Anbauer
- Heimatpflegeverband
- Lia per Natura y Usanzas
- Südtiroler Gesellschaft für Gesundheitsförderung
- Südtiroler Tierschutzring
- Südtiroler Schützenbund
- Touristenverein „Die Naturfreunde“ Meran

- Umweltschutzgruppe Vinschgau
- Verband Südtiroler Berg- und Skiführer
- Verbraucherzentrale Südtirol

Lokalne skupine:

Transitinitiative Südtirol/Sudtirolo – Umweltgruppe Andrian – Umweltgruppe Bozen – Umweltgruppe Brixen – Umweltgruppe Eppan – Umweltgruppe Jenesien – Umweltgruppe Kaltern – Umweltgruppe Olang – Umweltgruppe Salurn – Umweltgruppe Terlan – Umweltgruppe Ulten – Umweltgruppe Vahrn – Umweltgruppe Vintl – Umweltgruppe Wipptal

Podporni član

- Nederlandse Milieugroup Alpen, Niederlande

Fotografije: Martin Walsler

EKIPA CIPRE INTERNATIONAL

v zadnji vrsti: **Claudia Pfister** (CH) vodja projekta „Povezanost v Alpah“,

Verena Cortés (CH/A) projektna sodelavka za stike z javnostjo, **Mateja Pirc** (SI) projektna sodelavka Ekološki kontinuum, **Wolfgang Pfefferkorn** (A) vodja projekta cc.alps ter Alpstar, **Madeleine Rohrer** (I) vodja društva „Alpsko mesto leta“ ter projekta alpMedia, **Anita Wyss** (CH) vodja projektov climalp, alpMedia, projektna sodelavka cc.alps,

Petra Beyrer (A) administracija, **Aurelia Ullrich** (D) vodja projekta Ekološki kontinuum

v prednji vrsti: **Barbara Wülser** (CH) predstavnica za stike z javnostjo, **Caroline Begle** (A) odgovorna za internetno stran, **Claire Simon** (F/D) namestnica direktorja, **Andreas Götz** (CH/I) direktor, **Kirsten Dittrich** (D) sodelavka za postavitev strani

na slikah manjkajo:

Marie Billet (F) lektorica za francoščino, **Rainer Nigg** (FL) zbiranje sredstev, **Tanja Mähr** (A) sodelavka za bazo podatkov praktikantke in praktikant: **Sarah Becker** (D), **Carole Piton** (F), **Alexandre Druhen** (F)

UPRAVNI ODBOR CIPRE INTERNATIONAL

Dominik Siegrist
predsednik (CH)

Helmut Moroder
podpredsednik (I)

Katharina Lins
podpredsednica (A)

Marjeta Keršič-Svetel
podpredsednica (SI)

Josef Biedermann
blagajnik (FL)

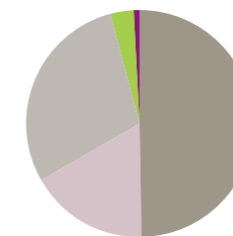
FINANČNO POROČILO IN ZAHVALA

_ CIPRA International je v letu 2011 dosegla prihodke v vrednosti 1,951 mio. CHF in odhodke v vrednosti 1,929 mio. CHF. Ustvarjen je bil presežek prihodkov v vrednosti pribl. 22.100 CHF. Ta dobiček se glede na celotno vrednost prihodkov in odhodkov morda zdi zelo skromen, vendar nikakor ni samoumeven. V letu 2011 je eden od skladov, ki je bil dolgoletni partner CIPRE, prekinil sodelovanje. Nenadnost njegove odločitve nas je presenetila. V CIPRI smo bili zato primorani odpuščati in izvesti varčevalne ukrepe. Zaradi tega in zahvaljujoč finančni podpori drugih skladov smo se uspeli izogniti primanjkljaju.

Največji delež prihodkov tudi v tem letu izvira od nosilcev projektov; temu sledijo subvencijska sredstva posameznih držav, zlasti Lihtenštajna, ki CIPRO, ki ima sedež prav v tej državi, zelo velikodušno finančno podpira in obenem skrbi, da so razmere, v katerih od tam organizira svoje dejavnosti, zelo ugodne. Dejavnosti nacionalnih odborov CIPRE deloma financirajo druge države iz zelo pomembnih sredstev finančne pomoči in projektne financiranja. Tu so še prihodki od opravljenih storitev, zlasti za potrebe Omrežja občin „Povezanost v Alpah“ in društva Alpsko mesto leta. Prav tako so pomemben vir članarine članskih organizacij CIPRE, ki tako potrjujejo, da ta deluje na vsealpski ravni.

Od kod izvirajo sredstva?

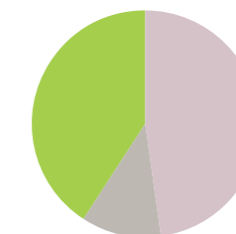
Polovica prihodkov CIPRE International izvira iz prihodkov, pridobljenih v okviru projektov.

Prihodki iz projektov	972.397 CHF
Storitve za tretje osebe	328.378 CHF
Državne subvencije	570.402 CHF
Članarine	67.500 CHF
Drugi prihodki	12.180 CHF

Kam se stekajo sredstva?

Polovica sredstev CIPRE International je namenjena izvajanju dejavnosti na področju komunikacije, politike in uprave, druga polovica pa izvajanju projektov (materialni stroški, honorarji, plače).

Komunikacija, politika, uprava	925.279 CHF
Projekti/storitve: materialni stroški, honorarji	218.253 CHF
Projekti/storitve: plače	785.218 CHF

Polovica sredstev se steka v izvajanje dejavnosti na področju komunikacije in politično delovanje; sem sodita zlasti izdajanje tematske revije Alpe na odru in e-glasila alpMedia ter politično delovanje tako v okviru Alpske konvencije kakor na evropski ravni. Druga polovica sredstev je namenjena izvajanju projektne dela in opravljanju storitev za druge mrežne organizacije.

Vrednost premoženja CIPRE International je konec leta 2011 znašala okoli 400.000 CHF. Revizijo zaključnega računa in knjigovodskega poslovanja CIPRE International je opravila neodvisna revizijska hiša Revitrust, d.d., iz Schaana/FL.

Podroben izkaz prihodkov in odhodkov ter bilanco objavljamo na spletnih straneh www.cipra.org.

CIPRA se za finančno pomoč zahvaljuje:

Kneževini Lihtenštajn
www.llv.li (de)

skladu MAVa Stiftung für Natur, Gland/CH
www.mava-foundation.org (fr/en)

skladu Gerda Techow Gemeinnützige Stiftung, Vaduz/FL

skladu Valüna Stiftung, Vaduz/FL

skladu Fondation Assistance Internationale, Lugano/CH

skladu Stiftung Fürstlicher Kommerzienrat Guido Feger, Vaduz/FL

skladu Binding Stiftung Schaan/FL
www.binding.li (de)

Zveznemu uradu za okolje (BAFU)/CH
www.bafu.admin.ch (de/fr/it/en)

skladu Pancivis Stiftung, Vaduz/FL

skladu Aage V. Jensen – Charity Foundation, Vaduz/FL
www.avjcf.org (en)

programu Evropske unije Mladi v akciji
www.aha.li (de)

CIPRA International se zahvaljuje naročnikom:

Omrežju občin Povezanost v Alpah
www.alpenallianz.org (de/en/fr/it/sl)

Društvu Alpsko mesto leta
www.alpenstaedte.org (de/en/fr/it/sl)

Kneževini Lihtenštajn
www.llv.li (de)

Uradu za prostorski razvoj in geo informacije Kantona St. Gallen/CH

Mednarodna komisija za varstvo Alp je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori v sedmih alpskih državah: Avstriji, Franciji, Italiji, Lihtenštajnu, Nemčiji, Sloveniji in Švici ter z regionalnim predstavništvom na Južnem Tirolskem. Zastopa okoli sto združenj in organizacij iz celotnega alpskega prostora.

CIPRA si prizadeva za uveljavljanje trajnostnega razvoja v Alpah in se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, ohranjanje regionalne pestrosti in reševanje čezmejnih problemov v alpskem prostoru. Ustanovljena je bila 5. maja 1952, sedež ima v Schaanu v Lihtenštajnu. Lihtenštajnska davčna uprava priznava CIPRI status neprofitnega društva. Vodila in statut CIPRE najdete na

www.cipra.org.

CIPRA International

Im Bretscha 22, FL-9494 Schaan

Tel. +423 237 53 53 | Fax +423 237 53 54

international@cipra.org | www.cipra.org

CIPRA
ŽIVETI
V ALPAH

